

Νὰ ἐμιλήσῃ; . . . — ἄλλ' ἐμιλοῦσα θὰ ἐρόνευε τὸν Φραντὴν, τὸν ἐντιμον, τὸν εἰλικρινῆ, θὰ ἠτίμαζε τὸ ὄνομα τοῦ Φλάρ!

Ἡ Κάρμεν εἶχε τὴν γενναιότητα νὰ σιωπήσῃ· ὑπεκρίνατο παντελῆ ἄγνοικαν.

Ἐμάντευσε τὴν θηριώδη ἐξουσίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τῆς γυναικός· κατενόησαν ἐν αὐτοῖς ὅτι οὐμα αὐτὴ καὶ δῆμιος ἐκεῖνος· ὥκτειρε τὴν Ἀναΐδα καὶ περιεφρόνησε τὸν μαρκήσιον.

Ἡ ἀποβολὴ τοῦ Ἀντωνίου τὴν ἠνάγκασε νὰ τὸν μισήσῃ.

Ματὰ παγετώδους εὐπροσηγορίας, σχεδὸν εἰρωνικῆς, ἐφάνητο λέγουσα πρὸς αὐτὸν καθ' ἐκάστην καὶ κατὰ πάσαν ὥραν:

— Εἶσθε ξένος· εἶμαι ἐδῶ κυρία· διὰ μιᾶς μόνης λέξεως δύναμαι νὰ σῶς διώξω, ἀλλὰ σῶς περιφρονῶ καὶ δὲν τὸ πράττω.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

Ε. Σχ.

ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

(1873)

(Ἰδε προηγούμενον φυλλάδιον)

Ὁ Πέτρος, ἀκούσας ταῦτα, ἠρυθρίασε καὶ ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του, ἐπισπεύσασαν τοὺς παλμούς αὐτῆς. Ἀλλ' οὔτε τὸ ἐρύθημα, οὔτε ἡ προφανὴς συγκίνησις αὐτοῦ παρετηρήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀχμέτ, ἕνεκα τοῦ σκότους.

— Ἡ ἀδελφὴ μου χιλιάκις μὲ ἠρώτησε περὶ σοῦ, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ μήτηρ μου, ἡ ὁποία, καθὼς ἤξεύρεις, δὲν σὲ χωνεύει πολὺ.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, ἀδελφέ μου, ὑπέλαθεν ὁ Πέτρος, καὶ ζητῶ μυστικῶς συγγνώμην διὰ τὴν ἑλλειψίν μου αὐτὴν. Ἀλλὰ τί νὰ σὲ εἰπω, φίλε μου; ἀνεχώρησα λίαν μελαγχολικὸς καὶ χωρὶς νὰ ἔχω ὄρεξιν νὰ ἶδω ἄνθρωπον....

— Πάντοτε ὁ ἴδιος. . . ὑπέλαθεν ὁ νέος μειδίων.

Οὕτω συνομιλοῦντες, οἱ δύο φίλοι εἶχον ἱκανῶς ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τῆς θέσεως, ἐν ᾗ συννητήθησαν.

— Ἀς ταχύνωμεν ὀλίγον τὸ βῆμα, προσέθηκεν ὁ Ἀχμέτ, διὰ νὰ μὴ τοὺς ἀναγκάσωμεν νὰ μᾶς περιμένουν. . . .

— Ποίους;

— Τὴν οἰκογένειάν μου. Ὁ πατὴρ μου εἶχεν ὑπόθεσιν τινα εἰς τὸ διοικητήριον. Ἀπεφασίσαμεν δὲ νὰ λάβωμεν καὶ τὰς γυναῖκας μαζῇ, τὰς ὁποίας ἀφῆκαμεν εἰς φιλικὴν τινα οἰκίαν, ὑποσχόμενοι, μετὰ τὸ τέλος τῶν ὑποθέσεων τοῦ πατρὸς μου, νὰ τὰς παρα-

λάβωμεν, καὶ ἐπισκεφθῶμεν τὴν ἀγοράν. Ὁ πατὴρ μου ἐτελείωσε τὰς ἐργασίας του, τὴν δὲ μόνον θὰ περιμένουν ἐμέ, ὅστις ἤργησα, βλέπων τὸν Φερχάτ, καὶ σέ . . . χωρὶς νὰ τὸ ἤξεύρουν. Θὰ σὲ ἴδουν ὅπως ἀπροσδοκῆτως. . . . Ἀ! πῶς ἐστάθης τοιοῦτοτρόπως; προσέθηκεν ὁ Ἀχμέτ, ἰδὼν τὸν νεανίαν βραδύναυτα αἴφνης τὸ βῆμα. Ἐγείνες ἄλλος ἄνθρωπος! . . . Βεβαίως θὰ τὰ ἔχῃς χαλάσῃ μὲ κανένα ἀπὸ τοὺς οἰκιακούς μου, αἱ; Δὲν εἶναι ἀληθές; . . .

— Ὁχι, Ἀχμέτ, ὄχι! ἡ πρὸς σὲ ἀγάπη μου μένει ἀναλλοίωτος, ὑπέλαθεν ὁ νέος, ὑπεκφυγὼν νὰ πορευθῇ εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Ὀθωμανοῦ φίλου του.

Ἐπέσπευσαν τὸ βῆμα, οὕτω δὲ ἐφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ εἶχον μένῃ αἱ γυναῖκες. Ὁ Ἀχμέτ, παραγγεῖλας τῷ Πέτρῳ νὰ τὸν περιμείνῃ λεπτὰ τινα, εἰσῆλθεν, ἀλλὰ πάραυτα ἐξῆλθεν.

— Ἀνεχώρησαν, εἶπεν. Ὁ πατὴρ μου, ἐπανελθὼν ταχέως ἐκ τοῦ διοικητηρίου, ἐβράνθη περιμένων με. Ἐπειδὴ δὲ αἱ γυναῖκες πρέπει νὰ φροντίσουν διὰ τὰ τοῦ δείπνου, ἀνάγκη νὰ εἰσέλθωσιν ἐνῶρίς εἰς τὴν οἰκίαν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ παράξενον νὰ τοὺς προφθάσωμεν, διότι μόλις πρὸ ὀλίγον ἐξῆλθον, καὶ ἄλλως δὲ θάργοπορήσουν καθ' ὁδόν, ἱστάμενοι εἰς διάφορα καταστήματα, χάριν περιεργίας, ἢ πρὸς ἀγοράν πραγμάτων.

Ὁ Ἀχμέτ δὲν ἔσφαλε. Μόλις ἔκαμαν ὀλίγα βήματα, καὶ ἀμέσως διέκριναν τοὺς τρεῖς, ἕνα ἄνδρα καὶ δύο γυναῖκας, οὓς ἤθελον νὰ προφθάσωσιν, ἱσταμένους ἐνίοτε καὶ παρατηροῦντας πρὸς τὰ ὀπίσω.

— Ἄν δὲν ἀπατώμαι, ἔρχεται ὁ Ἀχμέτ, συναδευόμενος ὑπὸ ἐνὸς ἄλλου, εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα τῶν δύο Ὀθωμανίδων. Μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι ἐκεῖνος, ὁ Χριστιανὸς ὁ φίλος του. . . . προσέθηκε μετ' ὀλίγον.

Οὐδ' ὁ ἀκριβέστερος παρατηρητὴς θὰ ἠδύνατο νὰ ποφανθῇ ἀσφαλῶς μετὰ τίνος τόνου ἐξήνεγκε τὰς τελευταίας ταύτας, διὰ κυρτῶν γραμμῶν σημειουμένας, λέξεις, καὶ ἂν οὗτος περιεῖχε παράπονον ἢ πικρίαν.

Ἡ νεωτέρα αὐτῶν, ἥτις, φαίνεται, ἐκέκτητο τὸ βλέμμα ὀξύδερκέστερον, εἶχε πρὸ πολλοῦ παρατηρήσῃ τοὺς δύο προσερχομένους. Ἀλλὰ, μάλλον ἐγκρατῆς τῆς πρώτης, οὐδὲν εἶπεν, ἄλλως δὲ καὶ ἡ καταλαβοῦσα αὐτὴν συγκίνησις δὲν τῇ ἐπέτρεπε νὰ ἐμιλήσῃ.

Ἡσθάνετο τὰ γόνατά της καμπτόμενα.

Ἐν διαστήματι βραχυτέρῳ ἢ ὅσον ἐχρειάσθημεν νὰ γράψωμεν τάνωτέρω, οἱ δύο νέοι, ταχύναυτες τὸ βῆμα, κατέφθασαν τοὺς πρὸ αὐτῶν πορευομένους.

— Πατέρα! εἶπεν ὁ Ἀχμέτ μειδίων, ἰδέτε ποῖον σᾶς φέρω! . . .

— Μπα! ὁ Πέτρος! Τί ἔγινες τόσαις ἡμέραις, παιδί μου; . . . Καὶ ποῦ τὸν ἦρες, Ἀχμέτ;

— Ἡξεύρω κ' ἐγώ; Ἐξερχόμενος τοῦ καφενείου, τὸν ἀπῆντησα ἐμπροσθεν τοῦ διοικητηρίου.

— Ἐξῆλθον νὰ περιπατήσω ὀλίγον, ὑπέλαθεν ὁ Πέτρος.

— Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἐξῆλθες πάλιν διὰ νὰ ἴδῃς, τίς οἶδέ τι, εἶπεν ὁ γέρον Ὀσμάνης μειδίων. Σὲ ἤξεύρομεν ἀπὸ πέρυσι.... Ἀφηρημένος, αἰωνίως ἀφηρημένος! . . . Ἡθελα νὰ ἤξεύρω . . . ἀλλ' ἂς ἀρήσω αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν εἰς ἄλλοτε. Τώρα ἂς κάμωμεν τὸν περίπατόν μας, καθὼς ἠθέλησαν αἱ χανούμ, καὶ κατόπιν ὑπάγωμεν νὰ δεῖπνήσωμεν. Πιστεύω, θὰ μᾶς τιμήσῃς, Πέτρε μου· μάλιστα τὴν ἐσπέραν ταύτην, ὡς νὰ προεμάντευα, διέταξεν νὰ μᾶς ἔχουν φαγητὰ πλουσιοπάροχα, ἀληθῆ δείπνον ὁμαζῶν! . . .

— Αὐταὶ εἶναι περιποιήσεις τοῦ πατέρα, ὑπέλαθε μειδίων ὁ Ἀχμέτ. Ἡξεύρεις πόσον ἀγαπᾷ τὰ καλὰ φαγητά!

— Ὁ φίλτατος τοῦ υἱοῦ μου πάντοτε θὰ εἶναι υἱός μου, προσέθηκε μετ' ἀγαθότητος ὁ γέρον Τουρκός, καὶ δὲν πιστεύω νὰ ποποιηθῇ.

— Σᾶς εὐγνωμονῶ, πάτερ μου, ὑπέλαθεν ὁ νέος προσκλίνων.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐξηκολούθουν προχωροῦντες. Ἡ ὁδὸς ἦτο πλήρης βορβόρου, ὡς ἐκ τῆς πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν πεσούσης χιόνος, ἥτις, καίπερ καταπατηθεῖσα, εἶχε καταλίπη ἔχνη δυσάρεστα εἰς τοὺς διαβάτας. Ἐνίοτε, ἐθάδιζον, ἀποτελοῦντες γραμμὴν, κατέχουσιν τὸ πλάτος τοῦ πεζοδρομίου, ἄλλοτε, ἐρχόμενοι εἰς μέρη, δι' ὧν, ὡς ἐκ τοῦ πηλοῦ, εἰς μόνος ἠδύνατο νὰ διέλθῃ, ἔβαινον ὁ εἰς κατόπι τοῦ ἄλλου, ἄλλοτε δὲ παρίστατο ἀνάγκη νὰ τείνωσι τὰς χεῖρας οἱ ἄνδρες, ὅπως βοηθῶσι τὰς γυναῖκας νὰ πηδήσωσι λακκίσκον τινὰ πλήρη βορβορώδους ὕδατος ἢ ἄλλης ἀκαθαρσίας. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ὁ ἡμέτερος νεανίας πάντοτε προσεπάθει νὰ ποφεύγῃ, μὴ θέλων τόσον ἀποτόμως νὰ προσκρούσῃ εἰς τὰ τουρκικὰ ἔθιμα, λαμβάνων τὴν χεῖρα ὀθωμανίδος γυναικός.

Εὐκόλον ἦτο εἰς ἀκριβὴ καὶ περίεργον παρατηρητὴν νὰ ανακαλύψῃ εἰς τὰ ἡμικαλυπτόμενα πρόσωπα αὐτῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Χριστιανοῦ ἐκίνει τὸ διάφορον ἀμφοτέρων τῶν γυναικῶν.

Τῆς νεωτέρας αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ προέδιδον εὐχάριστόν τινα μακαριότητά καὶ εὐδαιμονίαν, ὁσάκις τὸ διαυγὲς καὶ ἁγνὸν βλέμμα της συνήντα τὸ τοῦ νεανίου, ἂν δὲ τὰ χεῖλη δὲν προσυλάσσοντο ὑπὸ τοῦ γίασμάς, θὰ ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τις ἀόρατον σχεδὸν μειδίωμα, διαχέον νέας χάριτας ἐπὶ τῆς γλυκείας μορφῆς της, ἥς τὴν ἔβλεπον

δὲν γνωρίζομεν ἔτι, ἀλλ' ἡ ὁποία, οὐ-
δεμία ἀμφισβόλια, θὰ εἶναι ἀνταξία ἀν-
θους, θάλλοντος ἐν χαρέμῃ· ἐνῷ οἱ μέ-
λανες καὶ ὑγροὶ ὀφθαλμοὶ τῆς συντρό-
φου τῆς ἐξέπεμπον ἀστραπὰς μίσους,
ὀργῆς, ζηλοτυπίας, ἔρωτος, καὶ ἐγὼ δὲν
δύναμαι νὰ εἶπω.

Ἰσως, κατὰ τὴν πρόοδον τῆς ἱστο-
ρίας ταύτης, δυνηθῶμεν νὰ ἀνακαλύψω-
μέν τι, ὅπερ νῦν κρύπτεται ὑπὸ τὸν
πέπλον τοῦ ἀγνώστου.

Ἐκατέρα αὐτῶν προσεπάθει νὰ β-
δίξῃ πλησίον τοῦ νέου. Τοῦτο δὲ δὲν
ἦτο λίαν δύσκολον, διότι, προσπαθοῦ-
σαι δῆθεν νὰ εὐρίσκωσι τὰ μάλλον εὐ-
δατα μέρη τῆς ὁδοῦ, πολλάκις κατῶρ-
θωσαν νὰ τὸν πλησιάζωσιν, ἀλλὰ καὶ
πολλάκις διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν νὰ πο-
μακρυνθῶσιν αὐτοῦ.

Ἐπὶ τέλους, εἰς στροφὴν τινα τῆς ὁ-
δοῦ ἡ νεωτέρα ἐπέτυχε νὰ μείνῃ ἐπὶ
στιγμὴν πλησίον τοῦ νεανίου.

— Μὰ, ἐλησμόνησες! ἐπιθύρῃς με-
τὰ τόνου ἐλαφρᾶς ἐπιπλήξεως καὶ διὰ
φωνῆς, μόλις ἀκουσμένης. Καὶ ἡ εἰκὼν
σου;.... Ἐμμενεν ἡμιτελής, καὶ σὲ πε-
ριμένει νὰ τὴν τελειώσῃς....

— Ἐὰν ἤξευρες... ἐπρόφθασε νὰ εἴ-
πῃ ὁ νεανίας, ἰδὼν πλησιάζουσαν τὴν
ἑτέραν.

(Ἐπὶ τῇ συνέχειᾳ)

Α. ΕΝΥΛΛΗΣ.

Η ΗΡΩΙΣ ΜΟΥ

ὦ! πόσον τώρα σὲ μισῶ δειλὸν παρθένου κάλλος,
Ὅσον οὐδεὶς σ' ἐμίσησεν ἐπὶ τοῦ κόσμου ἄλλος.
Συνεσταλμένον καὶ ὠχρὸν, περιπαθεὶς καὶ φθίνον
Δὲν θέλω πλέον ν' ἀγαπῶ τὸ λυπημένον κρῖνον.
Νὰ κατοπτρίζεται δειλὴ δὲν θέλω ἡ ψυχὴ μου,
Εἰς χαννωθέντα ὄμματα, μετὰ μορφῆς πενθίμου.

Τὴν θέλω τῆς καρδίας μου τὴν νόμφην κ' ἐρωμένην
Ὡς λεύκην ὑπερήφανον εὐτόλμως ὑψουμένην
Μ' ἀκτινοδόλους ὀφθαλμούς, μὲ χεῖλη ἀνείμένα
Σιτόχρουν κ' ἡλιοκαῆ μὲ στήθη φλογισμένα.
Ὀνειροπόλον συμπλοκῶν τὴν θέλω καὶ πολέμων
Καὶ ὄχι πλάσμα ἀσθενὲς λειπόθυμον καὶ τρέμον.

Τὴν θέλω ἔτε σήμερον ἀνάπτει ἡ πυρίτις
Καὶ μάχομαι ἀρματωλὸς εἰς τὰ βουνὰ τῆς Κρήτης
Τὴν θέλω μὲ πυρίκαυστα ἀνδρειωμένα στήθη
Ἀκάθεκτος νὰ ρίπτεται εἰς τῶν ἐχθρῶν τὰ πλήθη.
Νὰ φέρῃ ξίφος δίστομον ἢ λυγρὰ τῆς μέσης,
Καὶ εἰς λυσσώδη συμπλοκὴν πλησίον μου νὰ πέσῃ.

Καὶ θέλω ὅταν μὲ εὐρῇ ἡ πεπρωμένη σφαῖρα
Καὶ δι' ἐμέ διὰ παντός θὰ δῶῃ ἡ ἡμέρα,
Εἰς τὴν αἰμόφυρτον, πιστὴν ἀγκάλην τῆς ἐπάνω
Νὰ ἀκουμβήσω ὕστατον κ' ἐκεῖ νὰ ἀποθάνω.
Τὸ τελευταῖον βλέμμα μου τῆς κόρης ν' ἀπαντήσῃ
Τὸ πρόσωπον τὸ θυμαλγὲς καὶ ἔπειτα νὰ σβύσῃ.

Πόσον ὠραία ἡ ζωὴ θὰ ἦτο τοῦ πολέμου,
Ἄν ἀφειμένην ἔχουσα εἰς τὰς πνοὰς τ' ἀνέμου
Τὴν κόμην τῆς τὴν καστανὴν λυτὴν συνεπολέμει
Περιλημένη ὑπαρξίς χωρὶς, χωρὶς νὰ τρέμῃ.
Νὰ ρίπτεται πρὸ τοῦ πυρὸς καὶ νὰ σοὶ κράζῃ—Ἐλα—
Καὶ νὰ κυμαίνεται ἡ λευκὴ τῆς κόρης φουστανέλα

ὦ! ὅταν γείνῃ ἀμαζὼν ἡ ἑλληνὶς παρθένος,
Ὅταν τῆς Δέσπως αἰσθανθῇ τὴν βώμην καὶ τὸ σθένος,
Καὶ τοῦ Ζαλόγκου τὸν κρημνὸν ἀφόδως ἀτενίσῃ,
Καὶ ὅταν ἐνθους τ' ἄσματα τοῦ Ρήγα τραγωδήσῃ
Τότε τὸ στήθος θὰ γενῇ τῆς νεολαίας βράχος
Καὶ τῆς πατρίδος προμαχῶν, μὲ Ἀχιλλέως τάχος...

Χθὲς εἰς τὴν μάχην ποιμενὶς ὠραία τοῦ Θερίστου (*)
Ἦς τὰς πλεξίδας τὰς ξανθὰς ὁ ἥλιος ἐχρύσου,
Κρατοῦσα λάγνηνον νεροῦ καὶ σάκκον φυσιγγίων
Ἀτρόμητος ἐδάδιζε τῶν μαχητῶν πλησίον
Κ' ἐδρόσιζε τὰ χεῖλη των τὰ ξηρανθέντα πλέον...
Καὶ ἐμειδία ἡ ξανθὴ κ' ἐδάκρυεν ὁ Λέων...

ὦ! πόσας εἶδον θελκτικὰς παρθένας ἐκεῖ κάτω...
Τοῦ Ἐρυθροῦ μας τοῦ Σταυροῦ ἀκόλουθοι δὲν ἦσαν...
Ἀλλὰ ὁσάκις μαχητὴς γενναῖος ἐκτυπᾶτο
Εἰς τὴν ὠραίαν πτώσιν του καὶ ἐνδοξὸν παρεῖσαν.
Καὶ εἶχον, εἶχον τὸν Σταυρὸν αὐταὶ εἰς τὴν καρδίαν,
Κ' ἐκεῖ, ἐκεῖ ἐδέχαντο ὠχρὸν τὸν τραυματίαν.

Ἀλλὰ δὲν ἦσαν, αἱ! αὐταὶ τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἦσαν
Ἀριστοκράτιδος μητρὸς ἀμβλυωποῦσαι φρύσαι...
Καὶ τοῦ συρμοῦ δὲν ἐκλείον εἰς τὴν ψυχὴν τὴν λύσσαν.
Ἀπλοῦν, πτωχὸν τὸ ἐνδυμα τῆς ἡρώδος εἶναι.
Ἀπὸ τοῦς Λάκκους ἔφθανον καὶ ἀπὸ τοῦ Σελίνου
Τ' Ἀσπρα Βουνὰ κατήρχοντο ἐν μέσῳ τοῦ κινδύνου.

ὦ! ναὶ τοιαύτην ἤθελον τὴν φίλην κ' ἐρωμένην,
Ὡς λεύκην ὑπερήφανον εὐτόλμως ὑψουμένην.
Σύντροφον μέσῳ συμπλοκῆς σπαρακτικῆς ἀγρίας
Καὶ τοῦ Ἐλέους ἀδελφὴν εἰς κλίνην ἀγωνίας.
Ἀγνὴν ἱέρειαν ναοῦ ἀγνῆς ἐλευθερίας
Καὶ τῆς ἐρώσεως μου αὐτὴν θεότητα καρδίας.

Ἐκ τῶν Κρητικῶν Ἐμπνεύσεων

Ἐν Σκοπῇ τῆς Κρήτης τὴν 20 Μαρτίου 1878.

Ε. Κ. ΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗΣ.

(*) Ἀληθῶς, κατὰ τὴν ἐν Χειροσπηλαίῳ τῆς Κυδωνίας
μάχην τῆς 15 Μαρτίου, ὠραία κόρη ἐκ Θερίστου φέρουσα με-
στὴν φυσιγγίων τὴν λευκὴν ποδιάν της καὶ ἐν τῇ χειρὶ
λάγνηνον ὕδατος περιέτρεχε μειδιῶσα καὶ ἀτρόμητος πρὸς
τὰς πέριξ συριζούσας σφαῖρας τοὺς ἡμετέρους προμαχῶνας,
διανέμουσα πυριτοβολὰς καὶ δροσιζούσα τὰ ξηραίνόμενα
χεῖλη μας.